

„To je na severovýchodě České republiky, nedaleko naší hranice.“ Nebyla jsem si jista, zda matce název města něco říká.

„To přece vím.“

„No jasně, pocházíš přece ze Slezska,“ uvědomila jsem si. „Byla jsi někdy v Ostravě, mami?“

Zavrtěla hlavou.

„Nabídnu ti tvarohový koláč.“ S námahou se zvedla z gauče. „Tentokrát jsem jej koupila v cukrárně. Ale řekla bych, že nechutná špatně.“

Pomaloučku se šourala do kuchyně. Cestou zpátky těžce dýchala. Vzala jsem jí z rukou táč a talířky.

„Mami, je ti špatně?“

„To je tím počasím, tlak prudce klesl. Trochu obtížně se mi dýchá, ale není to nic vážného,“ snažila se zlehčovat své zdravotní potíže. „Ale raději jsem dneska nepekla a celý den jsem odpočívala.“

„Maminko, přece nemusíš pořád něco péct! Agata většinou není doma, Wieslaw má raději slané a já si musím hlídat postavu. Koupila jsem si nový kostým a šaty, nemůžu přibrat ani kilo. Než odjedu, předvedu se ti v nich, jsou opravdu suprové. Musím přece důstojně reprezentovat vlast v zahraničí, no ne?“

Přikývla a hřejivě se na mne usmála. Pohladila mě po ruce.

„Nebudeš tady celých šest měsíců?“

„Netrap se tím, tak zlé to nebude. Na víkendy se budu vracet,“ ujistila jsem ji, přičemž jsem zamlčela skutečnost, že to nebude každý víkend. Už jsem si ověřila, že z Ostravy do Piotrkowa to je kolem dvou set sedmdesáti kilometrů.

„Otevíráme v Ostravě velkoobchod pro Českou republiku. A já mám v počáteční fázi vést kancelář,“ pokračovala jsem. „Doprčic, bojím se, jestli to všechno zvládnou. Tím spíš, že česky umím nanejvýš pár slov, které jsem si přečetla ve Szczygiełových knížkách.“

„Jsi šikovná holka, poradíš si. A čeština není tak těžká, jen pravopis je jiný,“ uklidnila mě tchyně. Její poznámka mě zaujala.

„Mami, ty jsi někdy pobývala v Československu déle?“

Bezděky jsem sáhla po kousku koláče a vůbec jsem přitom nemyslela na šaty, kvůli kterým nesmím ztloustnout.

„Kdysi měly hranice jiný průběh,“ odvětila krátce a nekonkrétně. A pak, což mě dost překvapilo, protože matka se vždy zajímala o mou práci, změnila téma, jako by ani nechtěla znát žádné detaily týkající se mé výpravy do Ostravy.

Cestou domů jsem byla nervózní. Matka mé plány evidentně neschvalovala. Možná se opravdu cítí špatně, ale nechce mi to říct na rovinu, aby mi nepřidělávala starosti?

Tenkrát mě vůbec nenapadlo, že se vyhýbá rozhovoru o Česku z úplně z jiného důvodu.

Pátek 24. prosince 1943

Hrachová polévka krásně voněla. Chléb snad ještě víc. To je dobře, že se dál můžeme radovat z maličkostí, napadlo Martu. Avšak když zavadila pohledem o jediný prázdný talíř na stole, její dobrá nálada rychle vyprchala. Ten čtvrtý. Hrdlo se jí sevřelo.

Otec zapálil svíčku. Bílou, jednoduchou. Matka vzala do ruky oplatek. Pokřižovala se.

„Pomodleme se společně Otčenáš...“

„... jenž jsi na nebesích...“

Hlavně nesmím myslet. Musím zapomenout, že dnes budeme sedět u stolu jen ve třech, zatímco loni jsme byli čtyři. Marta se vši silou snažila spolknout knedlík, který jí bobtnal v krku.

„Posvěť se jméno tvé, přijď království tvé...“